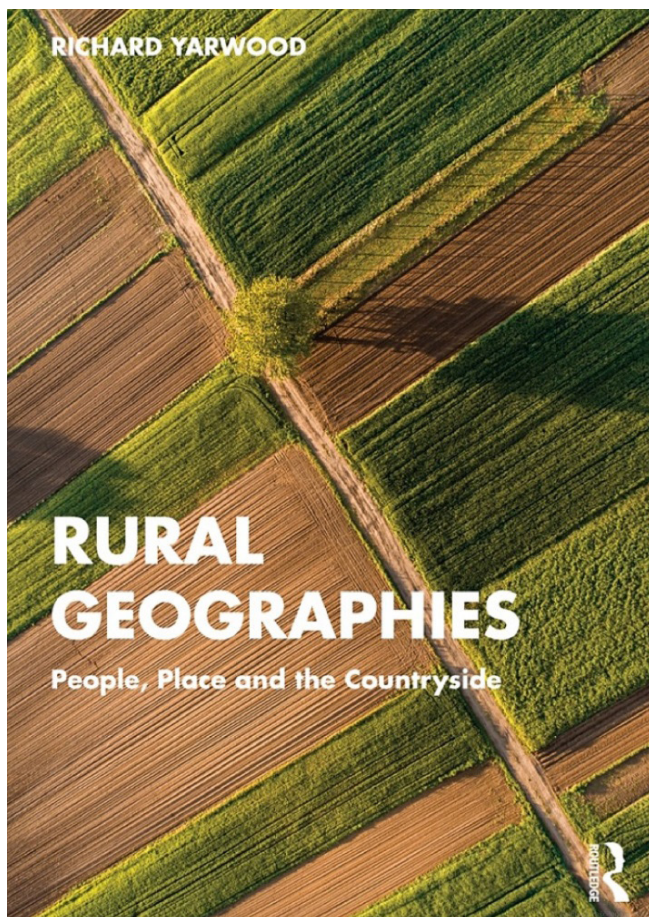

RURAL GEOGRAPHIES: PEOPLE, PLACE AND THE COUNTRYSIDE

Richard Yarwood: *Rural geographies: People, place and the countryside*. Abingdon, Oxon in New York, Routledge, 2023, 265 strani.

Po skoraj dvajsetih letih se lahko učitelji, raziskovalci, študentje in druge zainteresirane javnosti razveselimo celovitega in izjemno dobro strukturiranega univerzitetnega učbenika s področja geografije podeželja. Zadnji in zelo pogosto citirani učbenik *Rural Geography* je v letu 2005 pri založbi SAGE izdal Michael Woods; besedilo je v skrajšani in za širšo javnost pripravljeni inačici izšlo kot *Rural* pri založbi Oxford v letu 2011.

Tovrstna izjemno dolga časovna vrzel tako postavlja pred avtorja visoke zahteve in dileme:

- ali bo uspel preseči obstoječi izjemno kakovosten Woodsov učbenik;
- kako nasloviti intenzivne in raznolike spremembe, novosti in procese, ki so podeželje preoblikovali v zadnjih dvajsetih letih;
- kako urednike ugledne založbe Routledge, ki so v tem obdobju izdali nekaj preglednih mednarodnih monografij (npr. *Handbook of rural studies*, 2008; *International handbook of rural studies*, 2019) prepričati, da je kljub zmanjšanju podeželskega prebivalstva na svetovni ravni smiselno in potrebno izdati nov univerzitetni učbenik;
- ali lahko avtor, ki je dolgoletni profesor geografije podeželja na Univerzi v Plymouthu, v učbeniku preseže dediščino angleškega dojemanja podeželja in pripravi vsebine, ki bodo zanimive in uporabne pri razumevanju podeželja kjer koli po svetu?

Učbenik *Rural geographies: People, places and the countryside* je smiselno razdeljen na štiri vsebinske sklope: (1) podeželski okvir, ki bralce vpelje v opredeljevanje in razumevanje podeželja; (2) spremembe, kjer se Yarwood osredinja na štiri področja (kmetijstvo in hrana, gospodarsko prestrukturiranje, spremenjene predstave o podeželskosti, spreminjanje življenja na podeželju); (3) izzivi, s katerimi se sooča podeželje (revščina in socialna izključenost, politika in vodenje, stanovanjska politika in brezdomstvo, mobilnost in nemobilnost, trajnost, prožnost in podeželskost) in (4) sklop s širokim naslovom »kulture« (angl. *cultures*), v katerem avtor odlično naslavlja tematike, ki so običajno bolj »obrobne«, a so v zadnjih dveh desetletjih zelo pogosto obravnavane v ključnih znanstvenih revijah s področja razvoja podeželja (podeželske pokrajine, kako predstaviti podeželskost, »drugi« na podeželju, spol in spolnost, vloga živali na podeželju).

V konceptualnem smislu je avtor učbenika sledil Halfacreejevemu trizložnemu modelu razumevanja sodobnega podeželja (uradno dojemanje podeželja, podeželje kot miselna predstava posameznika, vsakodnevne prakse ljudi na podeželju), obenem pa je postavil tudi kritično ogledalo različnim drugim konceptom, ki so prisotni v tej veji družbene geografije. Štirje sklopi so logično razvrščeni v 19 poglavij, ki so izjemno dobro didaktično strukturirana. Vsako poglavje bralca na kratko uvede v tematiko, sledi jasno zapisan in vsebinsko logično razčlenjen osrednji del. Le-tega avtor skrbno nadgradi s študijami primera, po katerih bodo zlasti radi posegali bralci, ki si tematiko bolje osmislijo z empiričnimi primeri. K boljši predstavljivosti prispevajo tudi tabelarični prikazi, kartografsko in fotografsko gradivo (na žalost le!) v črno belem tisku. Za razliko od prejšnjih učbenikov s področja geografije podeželja pa v pričujočem kot posebna odlika stopajo v ospredje avtorjeve dolgoletne predavateljske izkušnje: v skoraj vsako poglavje je smiselno umestil nazoren shematični prikaz, ki bralcu omogoča lažje razumevanje in pomnjenje ključnih vsebinskih sporočil.

Čeprav ima na začetku bralec občutek, da gre »le« za nekoliko sodobnejšo verzijo Woodsovega učbenika, pa nadaljnje poglobljeno branje razkriva, da temu ni tako in da je treba avtorju priznati posedovanje občutka za poglobljen prikaz časovno-prostorskih procesov, ki so pomembno zaznamovali podeželje v zadnjih sto letih. Avtor je uspešno tudi združil prizadevanja geografije in sorodnih ved, ki se ukvarjajo s podeželjem (na primer ruralna sociologija, agronomija, ekonomija, prostorsko načrtovanje itd.), da bi sodobno fluidno in hibridno podeželje bralcem predstavil kot območje in področje dela, ki zahteva interdisciplinaren pristop. Avtor v uvodu samokritično zapiše, da z učbenikom pretežno naslavlja strukturne značilnosti in procese podeželja globalnega Severa. Tej svoji raziskovalni ter vsebinsko-podatkovni dediščini res ne more uiti, a mu je treba priznati, da je – zlasti z ustreznim navajanjem najsodobnejše znanstvene literature in s študijami primera – v učbenik »po kapljicah« pripeljal tudi zanimive primerjave s podeželjem globalnega Juga.

Učbenik toplo priporočamo v branje študentom in v uporabo tako učiteljem kot raziskovalcem s področja razvoja podeželja. Odlikujejo ga namreč tudi zelo berljiv jezikovni stil, prava mera strokovne kritičnosti ter jasna predstavitev sprememb na podeželju (prostor, kraj, družba, mreže).

Irma Potočnik Slavič

MESEC PROSTORA 2023: REGIONALNO PLANIRANJE V SLOVENIJI: IZKUŠNJE IN IZZIVI

Mesec prostora je pobuda (trenutnega) Ministrstva za naravne vire in prostor, ki je namenjena osvetlitvi tem trajnostnega prostorskega in urbanega razvoja ter načrtovanja in urejanja prostora, arhitekture in gradnje. V letu 2023 je potekal že deseto leto zapored, in sicer pod sloganom »Pametno v prostoru«. Na Oddelku za geografijo smo se pobudi pridružili že v uvodnem letu in tako mesec prostora v letu 2023 obeležili že desetič. Dogodek je v teh letih zrasel v pomembno srečanje za strokovnjake, ki se ukvarjajo s prostorom z različnih vidikov. Različne teme, s katerimi se ukvarjajo zaposleni na Oddelku, se odražajo tudi v zelo pestrih vsebinah preteklih dogodkov. Posvet, ki je potekal v sredo, 18. 10. 2023, je imel za osrednjo tematiko izkušnje in izzive v regionalnem planiranju v Sloveniji.

Pozdravnim nagovorom je sledila predstavitev zgodovine in vloge Meseca prostora na Oddelku za geografijo, ki jo je sistematično pripravila **dr. Irma Potočnik Slavič**. Sledilo je razmišljanje **dr. Simona Kušarja** o tem, ali v Sloveniji sploh imamo regionalno planiranje. Ugotavlja, da so pogledi in argumenti na obeh straneh, prisotni pa so bili rahlo optimistični o njegovi prihodnosti. Optimizem za to lahko črpamo